

Onderwijsverslag 2006-2007 inspectie

Mooi rapportcijfer voor groen onderwijs

Genoeg voer voor optimisten en pessimisten: het Onderwijsverslag 2006-2007 van de Inspectie van het Onderwijs. Op driekwart van de instellingen is de kwaliteit van het onderwijs voldoende. Een groeiend aantal taal- en rekenzwakke leerlingen en een grote groep voortijdige schoolverlaters baren echter grote zorgen. Het groene onderwijs kent die problemen ook maar weet zich op een aantal aspecten positief te onderscheiden.

Volgens internationaal onderzoek scoort Nederland op onderwijsgebied nog steeds beter dan de ons omringende landen. Maar we boeren achteruit, waar- schuwt inspecteur-generaal Annette Roeters bij het uitkomen van het onder- wijsverslag waarin de inspectie rappor- teert over de staat van het onderwijs. 15 Procent van alle vijftienjarigen kan on- voldoende lezen om volwaardig mee te

doen in de samenleving. Dat is ruim 5 procent meer dan in 2000. De voor- sprong neemt dus af. Ook met de reken- vaardigheden zit het niet goed. Het aantal voortijdige schoolverlaters is een tweede punt van grote zorg. Dat geldt niet alleen voor het voortgezet on- derwijs en het mbo maar ook voor het hoger onderwijs. Voorlopige berekenin- gen wijzen uit dat het afgelopen school-

jaar ruim 53.000 jongeren zonder start- kwalificatie het onderwijs verlieten. Weliswaar een kleine verbetering ten opzichte van voorgaande jaren, maar het lijkt haast onmogelijk om de huidige 13 procent uitval in 2010 terug te brengen tot minder dan 8 procent. Dat is de 'Lis- sabon-doelstelling die de Europese lid- staten met elkaar zijn overeengekomen. Het hoger onderwijs kent ook een flink uitvalprobleem, zo meldt de onderwijs- inspectie. Van de studenten die in 2004 aan hun opleiding in hbo of op universi- teit zijn begonnen, is twee jaar later al een kwart uitgestapt.

Zeer zwakke en risicoscholen

Nederland telt 166 scholen die volgens de inspectie als 'zeer zwak' moeten worden aangemerkt. Het betreft 96 basisscholen en 31 scholen voor voortge- zet onderwijs. Zo'n zwakke school realiseert onvoldoende onderwijsresultaten en laat op cruciale onderdelen van het onderwijsleerproces onvoldoende kwa- liteit zien. Het Wellantcollege Amersfoort is de enige zwakke school in het aoc-onderwijs. Zeer zwakke scholen staan onder verscherpt toezicht van de inspectie en moeten binnen twee jaar hun kwaliteit verbeterd hebben. Lukt ze dat niet dan beslist de minister wat er mee gebeurt.

De inspectie onderscheidt ook de categorie 'risicoscholen'. Leerlingen lopen er een verhoogde kans op problemen in hun schoolloopbaan. Het gaat om onder- presteren, zittenblijven of voortijdig schoolverlaten. Een kwart van de basis- scholen en scholen voor voortgezet onderwijs behoort tot die categorie.

Rapportcijfer

Het groene onderwijs wijkt bij deze pro- blematieken niet af van het overige on- derwijs. En dat geldt in hoofdlijnen ook voor de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs. Die is zoals in het overige onderwijs over de hele linie gezien voor driekwart van de in- stellingen voldoende. En waar er sprake is van verschillen tussen 'groen' en 'grijs' slaat de balans vaker positief dan negatief door. LNV-minister Gerda Ver- burg sprak bij de presentatie van het On- derwijsverslag dan ook van "een rap- portcijfer voor het groene onderwijs dat niet eens zo slecht is." En dat vindt ze

Ministers Verburg en Plasterk bij de presentatie van het Onderwijsverslag 2006-2007 in Nieuwspoor; links inspecteur-generaal Roeters.

een mooi resultaat gezien het toenemend belang van dit onderwijs voor de maatschappij. “Er is veel vraag naar jongeren met een groene opleiding want de sector vergrijsst. Diezelfde sector maakt ook een geweldige ontwikkeling door: innovatie, high tech en ict. En de sector verbreedt zich. We worden ons steeds meer bewust van onze groene omgeving en het belang van de natuur, het landschap en natuur in de stad. Ook daarbij speelt het groene onderwijs een belangrijke rol.” Met enige trots verwees ze

daarbij naar de wijze waarop de groene onderwijsinstellingen in de Groene Kennis Coöperatie efficiënt samenwerken bij het ontwikkelen en uitvoeren van creatieve ideeën.

Zorgleerlingen

Het groene vmbo doet het goed in termen van leerlingenaantallen, zorg en rendement. Ook blijkt dat de kwaliteitszorg er wat beter is ontwikkeld. De systematische evaluatie van resultaten, onderwijs en leren is op bijna de helft van

de vestigingen op orde. In het overige voortgezet onderwijs is dat bij slechts eenderde van de scholen.

Dat de eindexamencijfers bij de hogere vmbo-niveaus gemiddeld lager uitvallen in vergelijking met het overige vmbo, vindt de minister een punt van aandacht. “Misschien heeft het te maken met het hoge percentage zorgleerlingen.”

Het groene mbo loopt voorop bij de invoering van de competentiegerichte kwalificatiestructuur en de aanpak van

de examens. Ook het rendement is er wat hoger dan in de andere mbo-sectoren. Het aantal locaties die als risicovol en als onvoldoende worden bestempeld (zie kadertekst) is echter wat hoger. 18 Van de 42 worden als risicovol aange-merkt en 12 van de 42 als onvoldoende. Opvallend ten slotte is dat meisjes op niveau 4 in het mbo groen minder succesvol zijn dan meisjes in de andere mbo-sectoren. Tegenvallende arbeidsomstandigheden of arbeidsmarktperspectieven bij bijvoorbeeld dierverzorging zouden daarbij volgens de inspectie wel eens een rol kunnen spelen.

Minder groene hbo'ers

Ook de kwaliteit van het groene hbo doet volgens het Onderwijsverslag niet

Scholen evalueren onvoldoende

Bijna tweederde van de scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs evalueren hun resultaten niet of nauwelijks, constateert de onderwijsinspectie. Ze krijgen daardoor onvoldoende zicht op hun resultaten en kunnen vervolgens moeilijk sturing geven aan de kwaliteit van hun onderwijs.

Kengetallen

Enkele kengetallen van het groene onderwijs uit het Onderwijsverslag 2006-2007

Groene instellingen schooljaar 2006-2007

Aoc's waarin voortgezet groen onderwijs verzorgd wordt	12
Vestigingen aoc's	74
Afdelingen vmbo groen scholengemeenschappen	39
Aoc's waarin groen mbo verzorgd wordt	13
Groen hbo	6
Wetenschappelijk onderwijs	1

Personeelsleden in fte's schooljaar 2006-2007

Aoc's	5.250
Groen hbo	800
Wageningen UR	2.300

Leerlingen/studenten schooljaar 2006-2007

Voortgezet onderwijs aoc's (excl. lwoo)	21.100
Lwoo aoc's	13.500
Vmbo groen scholengemeenschappen	1.400
Lwoo scholengemeenschappen	700
Mbo aoc's	25.700
Groen hbo	8.000
Wageningen UR	4.500

onder voor die van de andere hogescholen. Het is zelfs zo dat 'groene' studenten iets positiever oordelen over hun opleiding dan die van de andere sectoren. Dat geeft moed, want eenderde van alle studenten in het hoger onderwijs – het groene hbo niet uitgezonderd – klaagt over een te geringe uitdaging en te lage moeilijkheidsgraad van de opleiding. De nog verder afgenomen instroom in het groene hbo heeft daar waarschijnlijk niets mee te maken, maar is wel zorgelijk. Vanaf 2002 daalde die van 8.946 naar 8.294 deelnemers. Met name Van Hall Larenstein en Inholland Delft ondergingen een flinke aderlating. Het aandeel 'groen' in de totale hbo-populatie komt daarmee nu tot onder de 2 procent. Een verlies dat enigszins wordt gecompenseerd door de groei die Wageningen Universiteit sinds een aantal jaren doormaakt. Daar nam het studenten-aantal de afgelopen vijf jaar flink toe. In 2002 waren er 4.046 studenten, vorig jaar 4.461. Het bedrijfsleven zet zich nu actief in om meer instroom op de groene hogescholen te krijgen, zo meldde minister Verburg in haar reactie op het onderwijsverslag. Die afname vormt volgens de onderwijsinspectie overigens geen bedreiging voor de innovatiekracht van de groene sector. In sommige delen van de sector zal de vraag naar hoger opgeleiden door schaalvergroting, internationalisering en technologische ontwikkelingen toenemen. Maar daarvoor zullen niet altijd afgestudeerden uit het groene hbo nodig zijn. Bovendien geven ondernemers volgens de

inspectie aan dat zij veel meer belemmeringen bij innovatie zien in de wet- en regelgeving en de beschikbaarheid van financiële middelen.

Geduld

“Op een aantal punten gaat het dus goed met het groene onderwijs, maar er zijn ook zaken die verbetering behoeven”, concludeerde minister Verburg bij de presentatie van het onderwijsverslag. Verder werken aan de kwaliteitsaspecten, kijken hoe meer studenten geïnteresseerd kunnen worden voor het groene hbo en inzetten op culturele diversiteit, zullen daarbij bijzondere aandacht krijgen. Dat laatste punt vraagt volgens de minister wel enig geduld. Naar aanleiding van het vorige onderwijsverslag had ze immers ook al toegezegd zich in te spannen om meer allochtonen naar het groene hbo te trekken. “Daar wordt hard aan gewerkt op de scholen,” aldus de minister, “maar het kost tijd. Je kunt het gras nu eenmaal niet harder laten groeien door eraan te trekken.” □